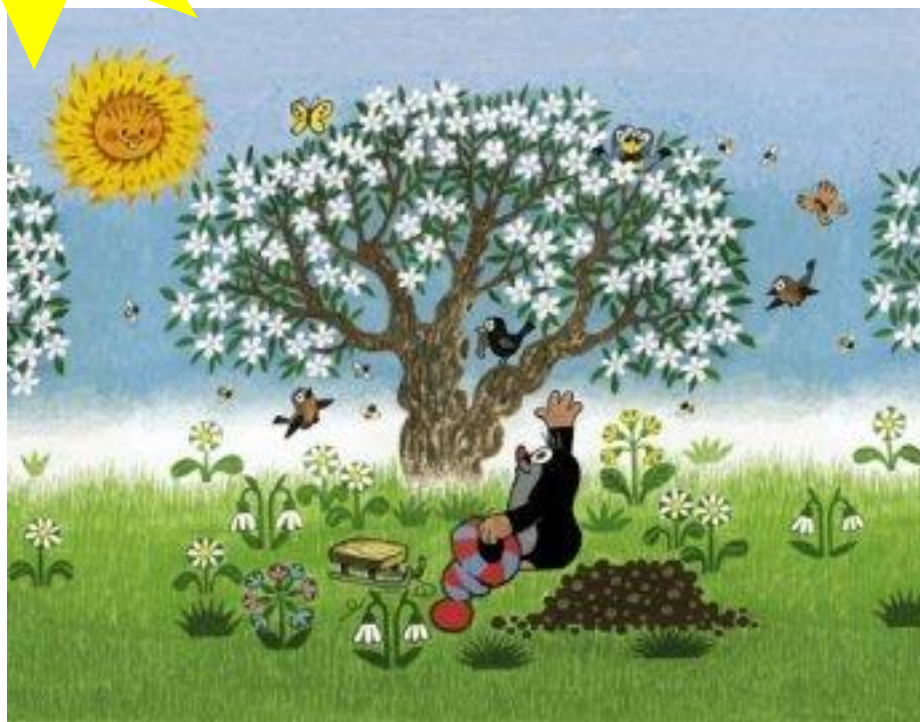
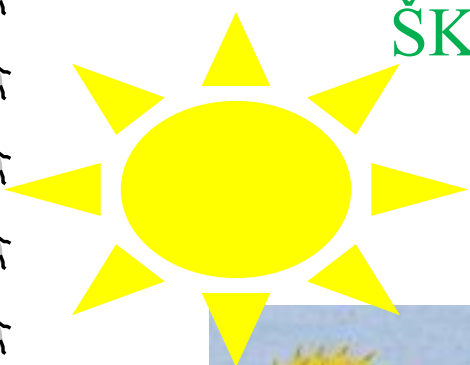

Mateřská škola Pohádka, Zábřeh,
Československé armády 650/13

ŠKOLNÍ ČASOPIS

2020/2021

JARO/LÉTO

VYNÁŠENÍ ZIMY

Dva týdny před Velikonocemi, o Smrtné neděli, vynášeli lidé ze své vesnice zimu – smrtku. V některých krajích se jí říkalo Morana nebo Mořena. Byla to panna ze slámy oblečená do bílé košile, s věncem vyfouklých vajec kolem krku. Lidé ji nesli na dřevěné tyči k potoku či řece, kde ji hodili do proudu, aby od nich odplavalo všechno špatné – zima, hlad i smrt.

Básnička o vynášení zimy – „Klid’ se zimo“

Klid’ se, zimo, bylas dlouhá,
v nás už kvete jarní touha.
Rozvodněnou řekou plav si
a utop se někde za vsí!!

Námět na činnost: Vytvořte si taky takovou zimu – smrtku. Protože jste ještě malí, může být Vaše Mořena maličká. Vystříhnete si ji ze čtvrtky a namalujete jí obličej se zubatou fixou. Z nalepených kousků vlny jí udělejte vlasy a šaty jí ozdobte odstřížky látek či barevného papíru. Na zadní stranu své figurky můžete nakreslit, co byste chtěli nechat odplavat se zimou, co Vám vadí. Například: ošklivé bláto z tající sněhu. Potom své Mořeny přilepte na špejli a udělejte si s nimi jarní průvod po zahradě. Ale nikam je ne zahazujte, odhozených papírů je už tak všude plno. Zapíchněte si je třeba doma do květináče. Až se jednoho dne ztratí, poznáte, že jaro je tady!!

MOŘENA – BÁSNIČKY, OMALOVÁNKA

1. Smrt chodí po vsi..

Smrt chodí po vsi,
má veliký fousy,
na ruce má košíček,
prosí o pár vajíček;
kdo jí nedá nic,
nepřijde tam víc.

Na smrtelnou neděli
baba sedí v věteli
muzikanti, hrajte jí,
muzikanti, hrajte jí!
Muzikanti povídali,
že by bába nezahráli.

4. Smrtáka nesem

Smrtáka nesem
s velikým nosem,
do vody ho dáme,
nad ním zazpíváme...

2.

Mořena, mořena

Mořena, mořena,
kam jsi klíče dala?
Dala jsem je, dala,
Svatému Jiří,
aby nám otevřel
do ráje dveři.
Dala jsem je, dala,
Svatému Jáně,
aby nám otevřel
do nebe bránu.

3. Smrtko, smrtko bílá

Smrtko, smrtko bílá, kdes tak dlouho byla?
„U studánky, u hlubánky, ruce, nohy myla.“
Smrtko, smrtko bílá, čímś je utírala?
„Zeleným lístečkem, červeným kvítečkem.“

5. Zimu jsme vám odnesli

Zimu jsme vám odnesli,
léto jsme vám přinesli,
co nám léto přinese?
obilíčko zelené
a vajíčko červené,
až půjdeme od vás ven,
dej vám pámbu dobrý den!

VYHÁŠENÍ
MOŘENY

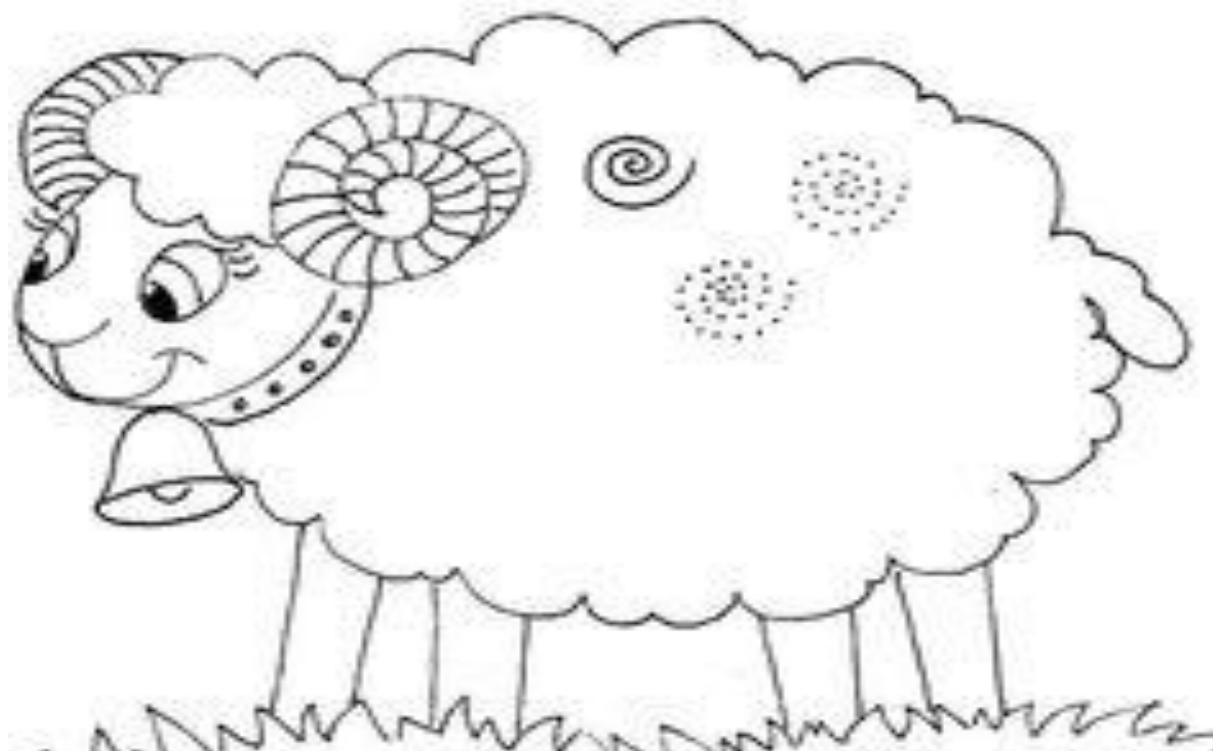
JARNÍ POHÁDKA

O ošklivém KÁČÁTKU

U BYLO KACHNĚ A V NĚM
NĚKOLIK NĚKOLIK. JEDNO ALE BYLO TROCHU JINÉ.
A KDYŽ SE Z VYLÍHLA, Z TOHO JINÉHO
SE VYLÍHLO, KTERÉ BYLO TAKÉ JINÉ. OSTATNÍ SE
MU SMÁLA, JAK JE OŠKLIVÉ. I MÁMA SE K NĚMU NECHOVALA
TAK HEZKY. Z TOHO BYLO VELMI SMUTNÉ. TAK TO ŠLO DEN
PO DNI, AŽ SE ROZHODLO, ŽE UTEČE NA
TAM SE MU ALE TAKÉ A DALŠÍ ZVÍŘÁTKA
I POSMÍVALI, ŽE VYPADÁ JAKO OŠKLIVÉ.
BLÍŽILA SE ZIMA A UTEKLO Z
USADIL SE V OPUŠTĚNÉM LABUTÍM.

U ZAMRZLEHO. NA JAŘE UŽ BYLO ÚPLNĚ ZOUFALÉ
BÁLO SE, ŽE, KTERÉ PRÁVĚ PŘILETĚLY Z TEPLÝCH KRAJIN,
JEJ POTRESTAJÍ, ŽE BEZ DOVOLENÍ BYDLELO V JEJICH.
JAK ALE BYLO PŘEKVAPENÉ, KDYŽ SE K NĚMU ZAČALY
CHOVAT HEZKY. A PAK SE PODÍVALO DO
A JAKO V ZRCADLE ZJISTILO, ŽE SE VELMI PODOBÁ. TAK
TO TEDY BYLO! NEBYLO MLÁDĚTEM, ALE KRÁSNÉ
A VZNEŠENÉ. V TU CHVÍLI SE HEJNO
VZNESLO DO VZDUCHU A, VLASTNĚ, MLÁDĚ, TAKÉ
ROZTÁHLO A VZLÉTLA. ZAKROUŽILO NAD
A PŘIDALO SE K HEJNU, KTERÉ JEJ PŘIJALY
DO SVÉHO STŘEDU. TO BYLO RADOSTI, ŽE NAŠLO
NOVOU RODINU.

OBRÁZKOVÁ
POHÁDKA

BĚŽELA OVEČKA

1. Bě-že-la o-več-ka ho-re do ko-peč-ka
 2. Ne-ža-luj be-rán-ku na svo-ju ga-lán-ku,
 a za ní be-rá-nek, ža-lo-vat na zá-mek,
 o - na ti u - vi - ne vě-nec z roz-ma-rýn-ku.

VYROB SI OVEČKU

Z tvrdého papíru vystřihni kruh, nalep na něj kousky vaty, z tmavého papíru hlavu a nohy, nakonec dodělej oči a čumáček.

SPOJ ZVÍŘÁTKA S OBYDLÍM

VELIKONOČNÍ ZVYKY A TRADICE

Velikonoce nám již klepou na dveře. Přestaňte tedy s jarním úklidem a pojd'te se s námi podívat na to, co je ve skutečnosti důležité učinit pro vítání svátků jara, i když se zima s námi stále nechce rozloučit, a snad právě proto si jarní atmosféru a pohodu vytvoříme aspoň doma.

Za připomenutí stojí, že jsou stále pro nás velikonoční zvyky a tradice méně známé jak vánoční, přitom jsou to, zvláště pro věřící, mnohem významnější svátky.

Velikonoce, stejně jako Vánoce, provázelo a stále provází nepřeborné množství pohanských i křesťanských zvyků, které se někdy zcela proluly. Většinou však velikonoční zvyky vycházejí z podstaty života rolníka na zemědělském venkově - byly to svátky jara, kdy se příroda opět probouzela k životu a různými obřady bylo potřeba zabezpečit úrodu a zdar nově nadcházejícího zemědělského roku - to jsou tedy Velikonoce lidové. Dále je možno rozlišit Velikonoce křesťanské a světské.

Dnes Velikonoce chápeme jako křesťanskou oslavu, která se nenápadně prolíná s velmi silně zakořeněnými pohanskými zvyky, oslavujícími znovuprobuzení přírody k životu po dlouhé zimě. Jsou to tedy svátky radosti, počátku úrody a naděje.

Výzdoba

Málokde se dovídáme, že důležitou součástí svátků jara je také výzdoba, chceme s jarním příchodem přivítat také znovuzrození sil a radostné očekávání, proto

bychom rozhodně neměly zapomenout si trochu ozdobit domov, ať už proutky vrby jívý alias kočičkami s mašlemi, kraslicemi nebo jarními kvítky, také okna by měla symbolizovat jaro, například nálepkami s jarními motivy nebo můžeme dát povolení našim ratolestem a průchod jejich dětské fantazii, aby nám krásně jarně vymalovaly okenní prostor různými obrázky květin.

Beránek a zajíček

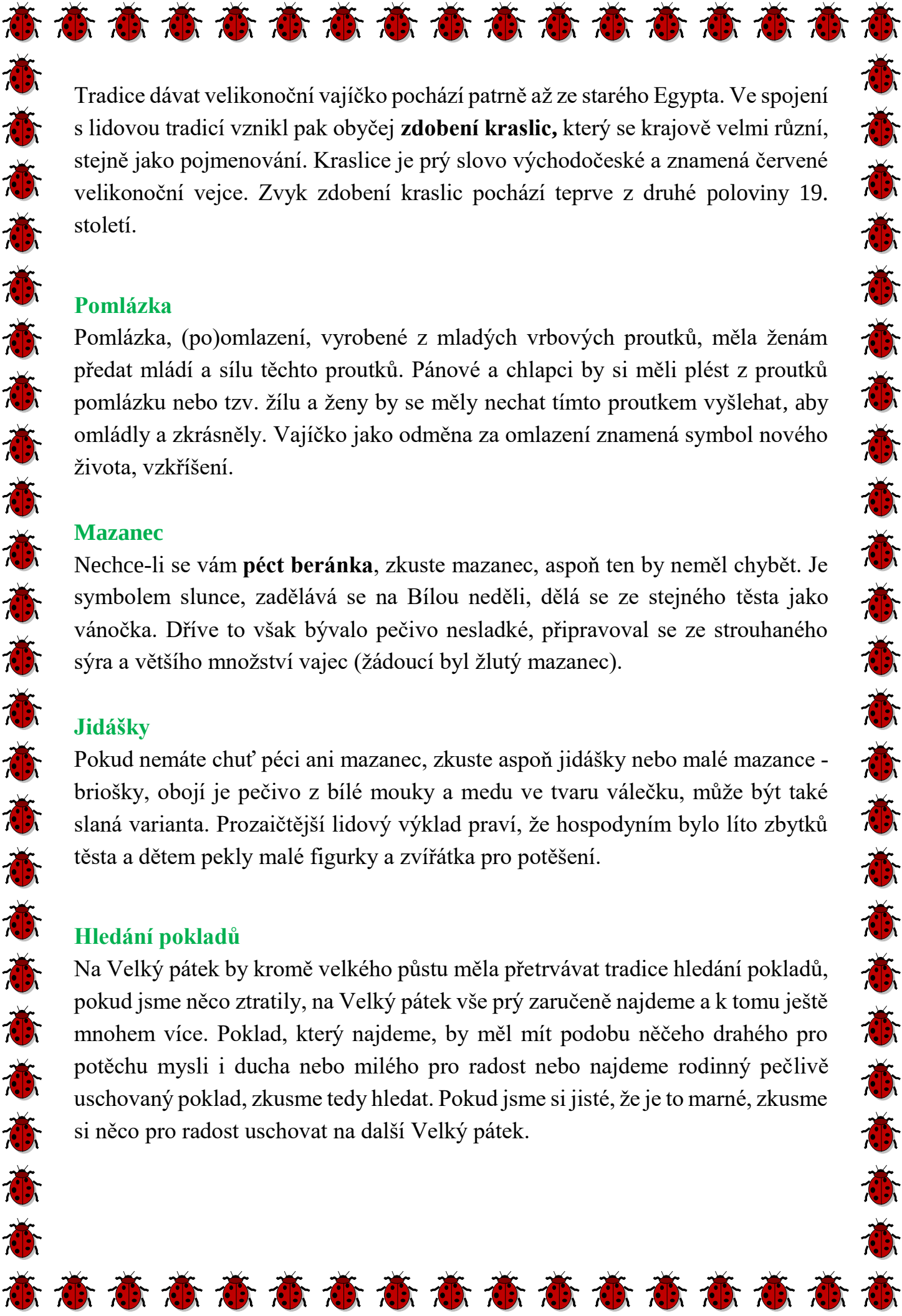
Většinou se na Velikonoce peče beránek. Beránek symbolizuje v židovské tradici Izrael jako Boží stádo, které vede Hospodin. V křesťanství je beránek symbolem Ježíše Krista, protože byl jako beránek obětovaný za spásu světa. Proto je symbol beránka součástí velikonočních oslav, z historických pramenů se ale jen stěží dozvídáme, zda šlo o maso nebo pečivo. Pravděpodobně se jedla pečeně i piškotové pečivo. Dnes beránka pečeme z těsta a zdobíme mašlí, beránek podle historických tradic by měl zdobit každý velikonoční stůl.

Zajíčka už dnes již také pečeme, anebo ho používáme jako dekoraci. Zajíček tzv. „ostrházi“ - pochází z Německa, k nám se dostal až počátkem 20. století. Zajíc je ovšem i symbolem plodnosti, života a štěstí a je spjat s egyptskou a aztéckou mytologií. Velikonočního zajíčka najdeme už v Bibli, kde symbolizoval vše chudé, skromné, pokorné. Býval znázorňován jako bílý zajíc u nohou Panny Marie - symbol čistoty nad tělesným pokušením.

Vajíčka – kraslice

Ze jména pohanské bohyně plodnosti Eostre vznikl název Easter, anglické označení Velikonoc. Podle legendy, bohyně Eostre proměnila ptáčka, který umrzl ve vánici, v zajíce. On pak z vděčnosti každé jaro kladl vejce jako pták. Vajíčko je tedy prastarý symbol života, plodnosti a vděku. Už v dávných dobách se jim prisuzovala magická moc, která se zvyšovala obarvením. Červená barva hrála důležitou roli, neboť je to barva krve a rovněž s ní spojeného života.

Zdobená vejce se užívala nejen při jarních obřadech, ale také při narozeních, svatbách a pohřbech. Protože kultovní smysl nemělo darování, ale požití jejich obsahu, zdobila se od nepaměti vařená. Zvyk jíst vajíčka na Velikonoce souvisí patrně s velkým půstem, při němž se nesměla jíst ani vejce, a proto lidé nedočkavě čekali, až postní doba skončí.

The page is framed by a decorative border of red ladybugs. There are 16 ladybugs along the top edge, 16 along the bottom edge, and 16 along each of the two side edges, for a total of 64 ladybugs.

Tradice dávat velikonoční vajíčko pochází patrně až ze starého Egypta. Ve spojení s lidovou tradicí vznikl pak obyčej **zdobení kraslic**, který se krajově velmi různí, stejně jako pojmenování. Kraslice je prý slovo východočeské a znamená červené velikonoční vejce. Zvyk zdobení kraslic pochází teprve z druhé poloviny 19. století.

Pomlázka

Pomlázka, (po)omlazení, vyrobené z mladých vrbových proutků, měla ženám předat mládí a sílu těchto proutků. Pánové a chlapci by si měli plést z proutků pomlázku nebo tzv. žílu a ženy by se měly nechat tímto proutkem vyšlehat, aby omládly a zkrásněly. Vajíčko jako odměna za omlazení znamená symbol nového života, vzkříšení.

Mazanec

Nechce-li se vám **péct beránka**, zkuste mazanec, aspoň ten by neměl chybět. Je symbolem slunce, zadělává se na Bílou neděli, dělá se ze stejného těsta jako vánočka. Dříve to však bývalo pečivo nesladké, připravoval se ze strouhaného sýra a většího množství vajec (žádoucí byl žlutý mazanec).

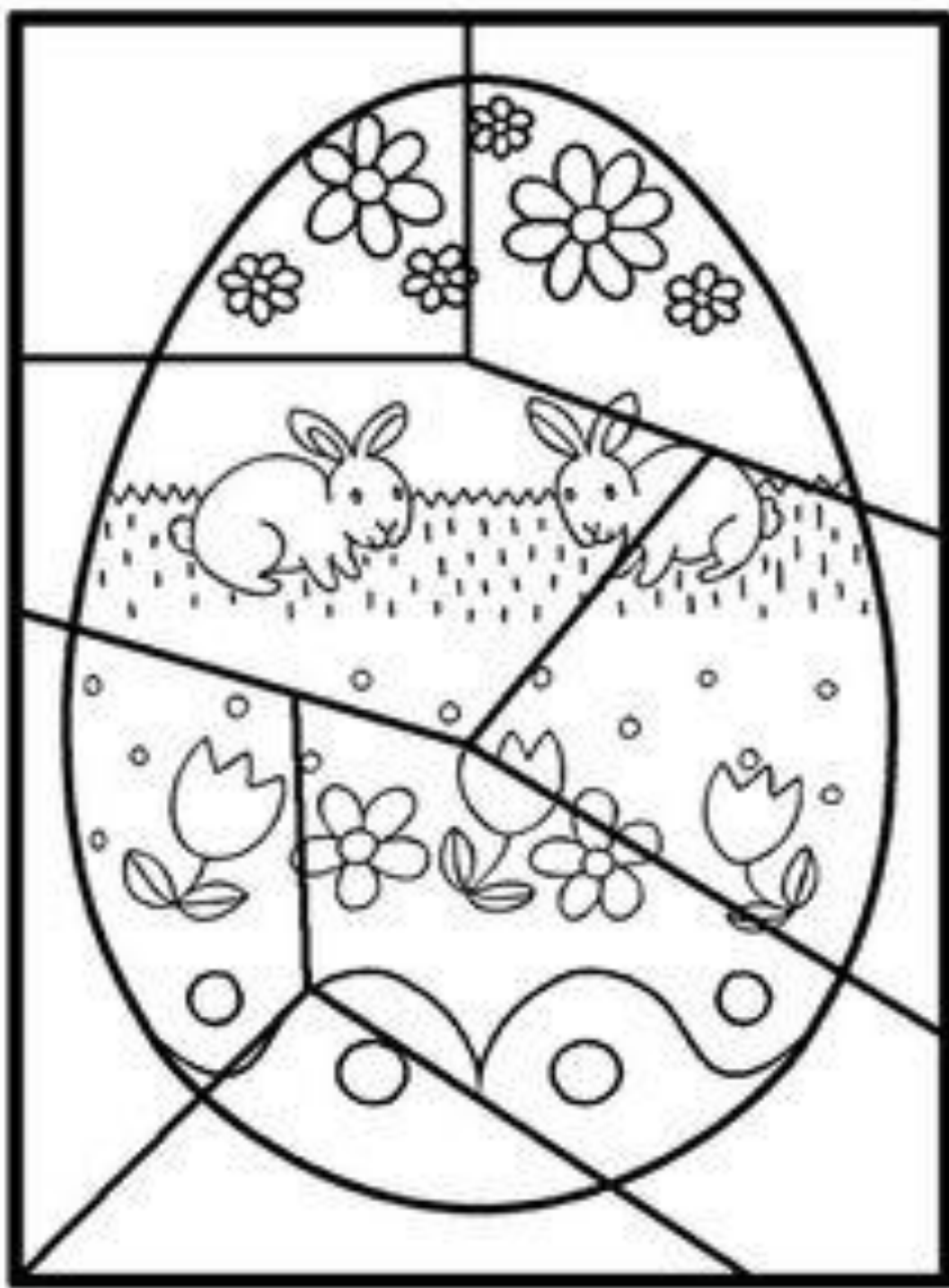
Jidášky

Pokud nemáte chuť péci ani mazanec, zkuste aspoň jidášky nebo malé mazance - briošky, obojí je pečivo z bílé mouky a medu ve tvaru válečku, může být také slaná varianta. Prozaičtější lidový výklad praví, že hospodyním bylo líto zbytků těsta a dětem pekly malé figurky a zvířátka pro potěšení.

Hledání pokladů

Na Velký pátek by kromě velkého půstu měla přetrvávat tradice hledání pokladů, pokud jsme něco ztratily, na Velký pátek vše prý zaručeně najdeme a k tomu ještě mnohem více. Poklad, který najdeme, by měl mít podobu něčeho drahého pro potěchu myslí i ducha nebo milého pro radost nebo najdeme rodinný pečlivě uschovaný poklad, zkusme tedy hledat. Pokud jsme si jisté, že je to marné, zkusme si něco pro radost uschovat na další Velký pátek.

VYKRESLI, ROZSTŘÍHEJ A
POSKLÁDEJ VELIKONOČNÍ PUZZLE

VYROB SI ČARODEJNICI A ČARODĚJE

Z tmavého a bílého papíru poskládej harmoniku,
vystřihni nohy a ruce, pastelkami nakresli hlavu,
vystřihni a vše slep podle obrázku.

PŘIŘAZUJ OBRÁZKY

JEDLÁ KOŠŤÁTKA

- Tvrdý sýr
- Pažitka
- Slané tyčinky

Tvrdý sýr jemně nakrojíme, obmotáme kolem tyčinky a upevníme pažitkou.

Dobrou chuť.

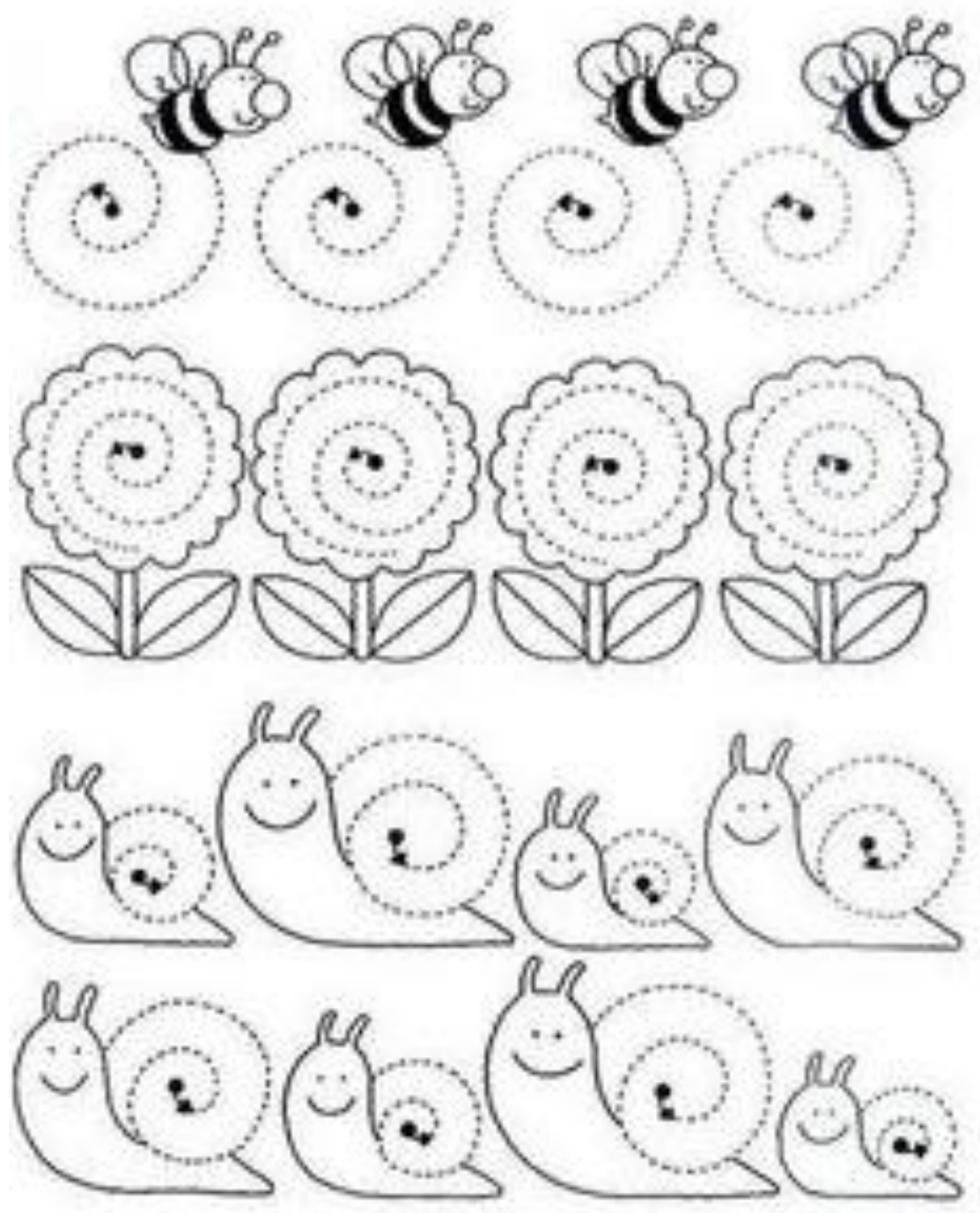

ZAKLÍNADLO BABY JAGY

M. Kružíková

Abraka dabra,
láry, fáry,
kostěná noha,
černá Máry.
Čarujem bouřku,
čarujem sucho,
na čáry stačí
Babské ucho.
Na čáry stačí
čertí rohy,
dva zuby dračí,
muří nohy.
Čarujem, čarujem,
máme hůlku -
někdo má malou,
někdo půlku.
Enyky, benyky
hadí jedy,
mávneme hůlkou
naposledy:
At' je tu pití,
jídla ranec,
at' je tu hudba,
divoký tanec!

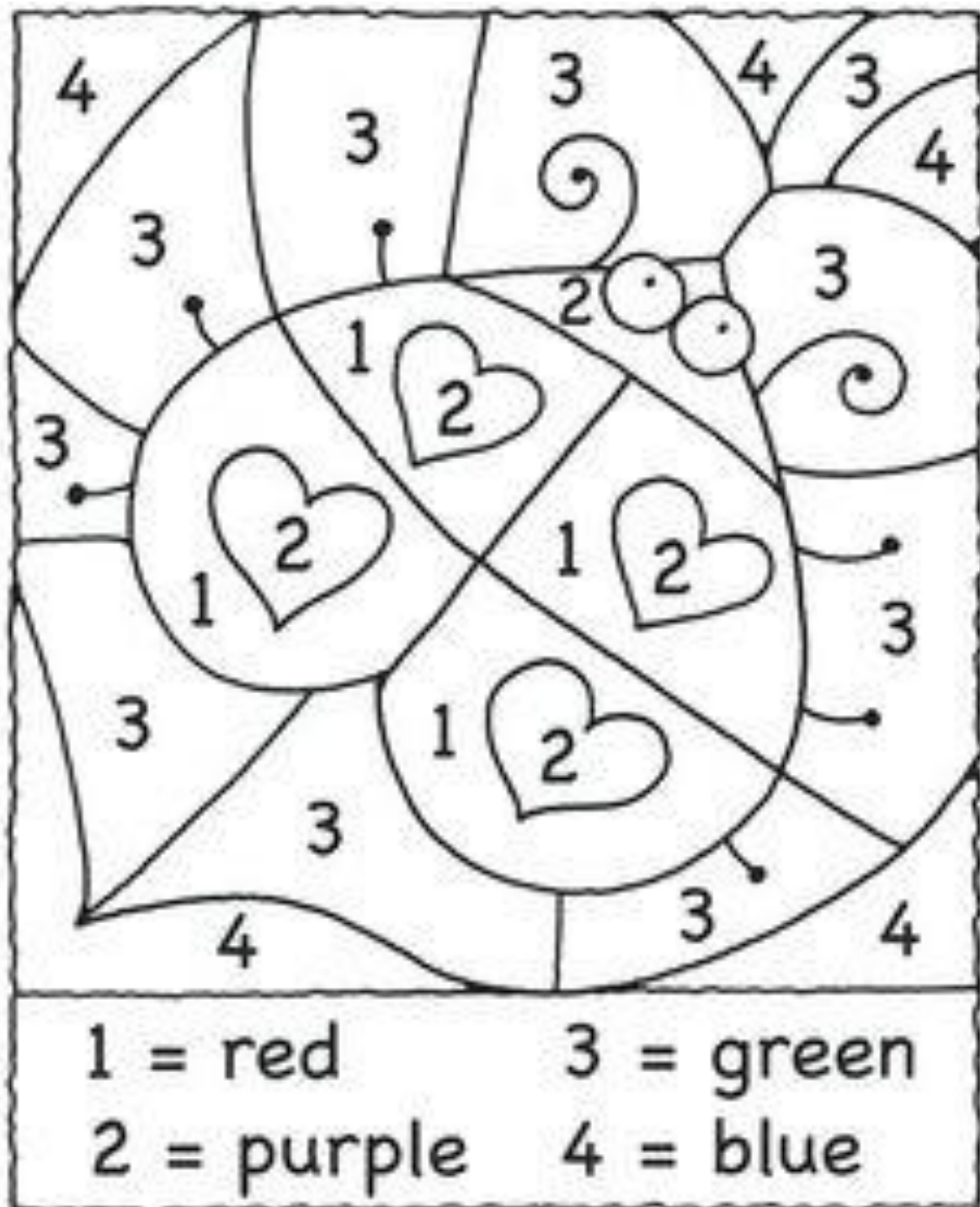
PODLE TEČEK DOKRESLI OBRÁZEK

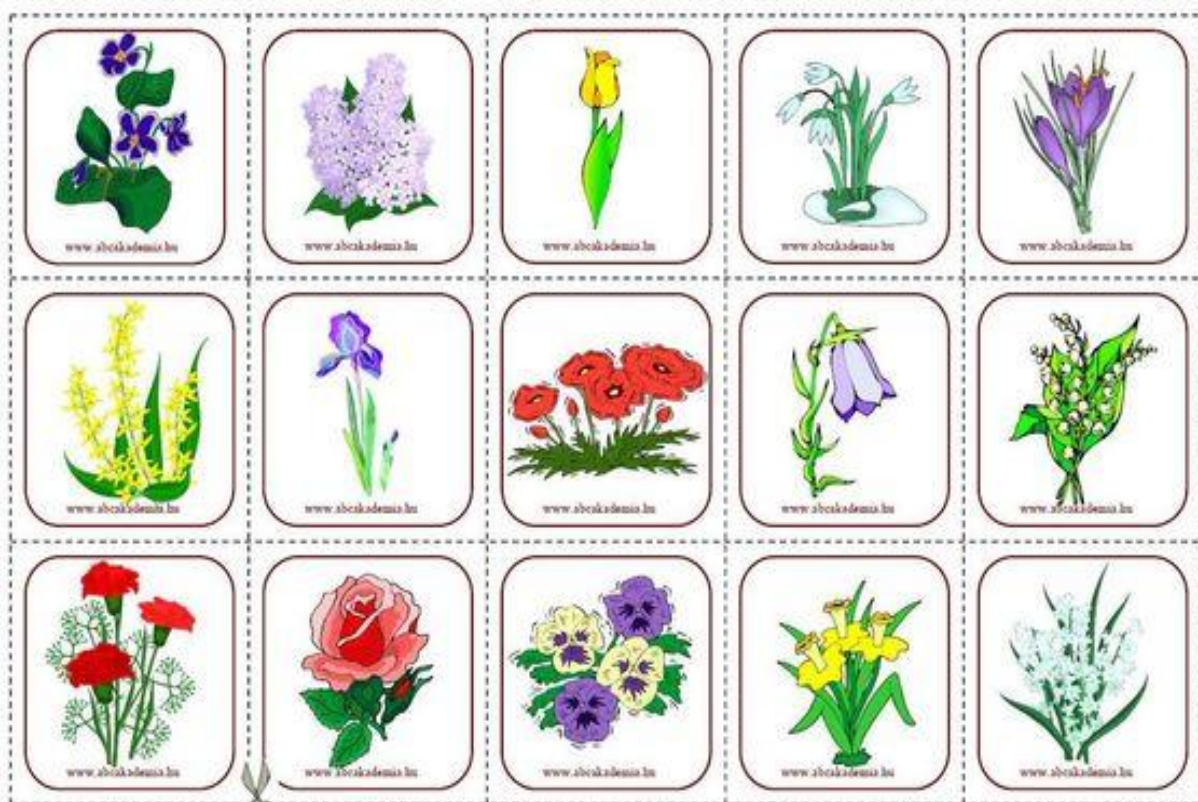
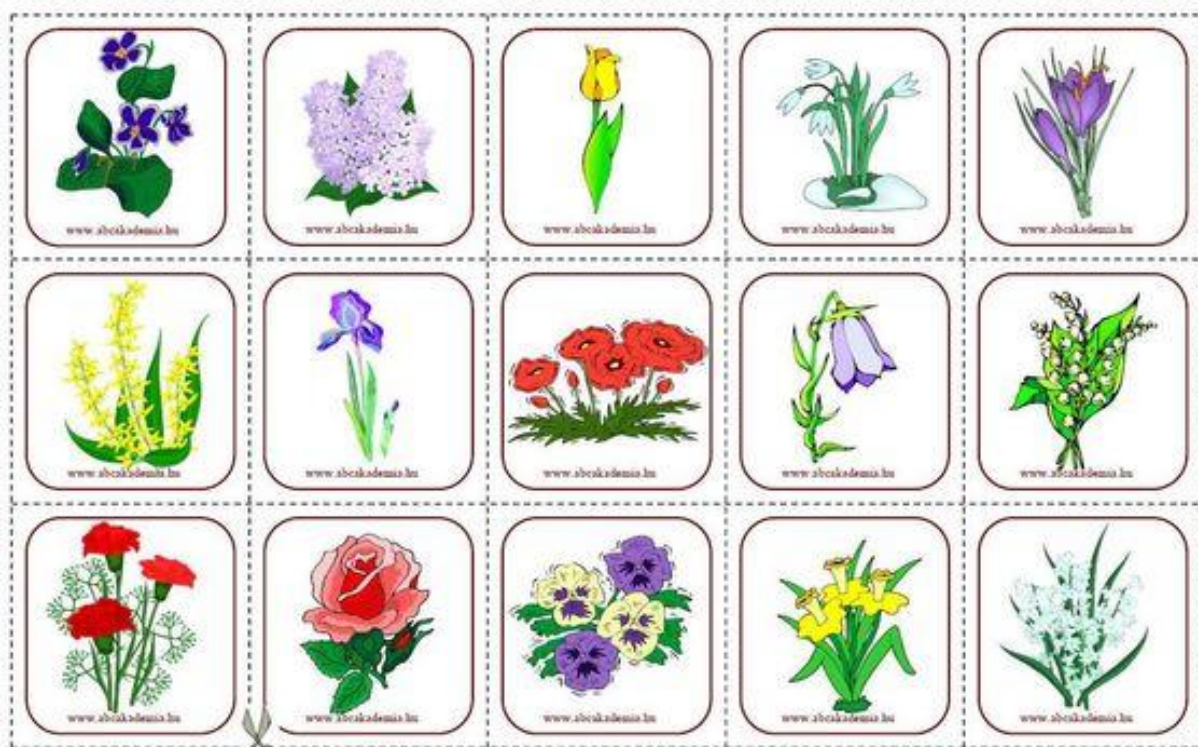
SPočÍTEJ KYTÍČKY A ZVÍŘÁTKA

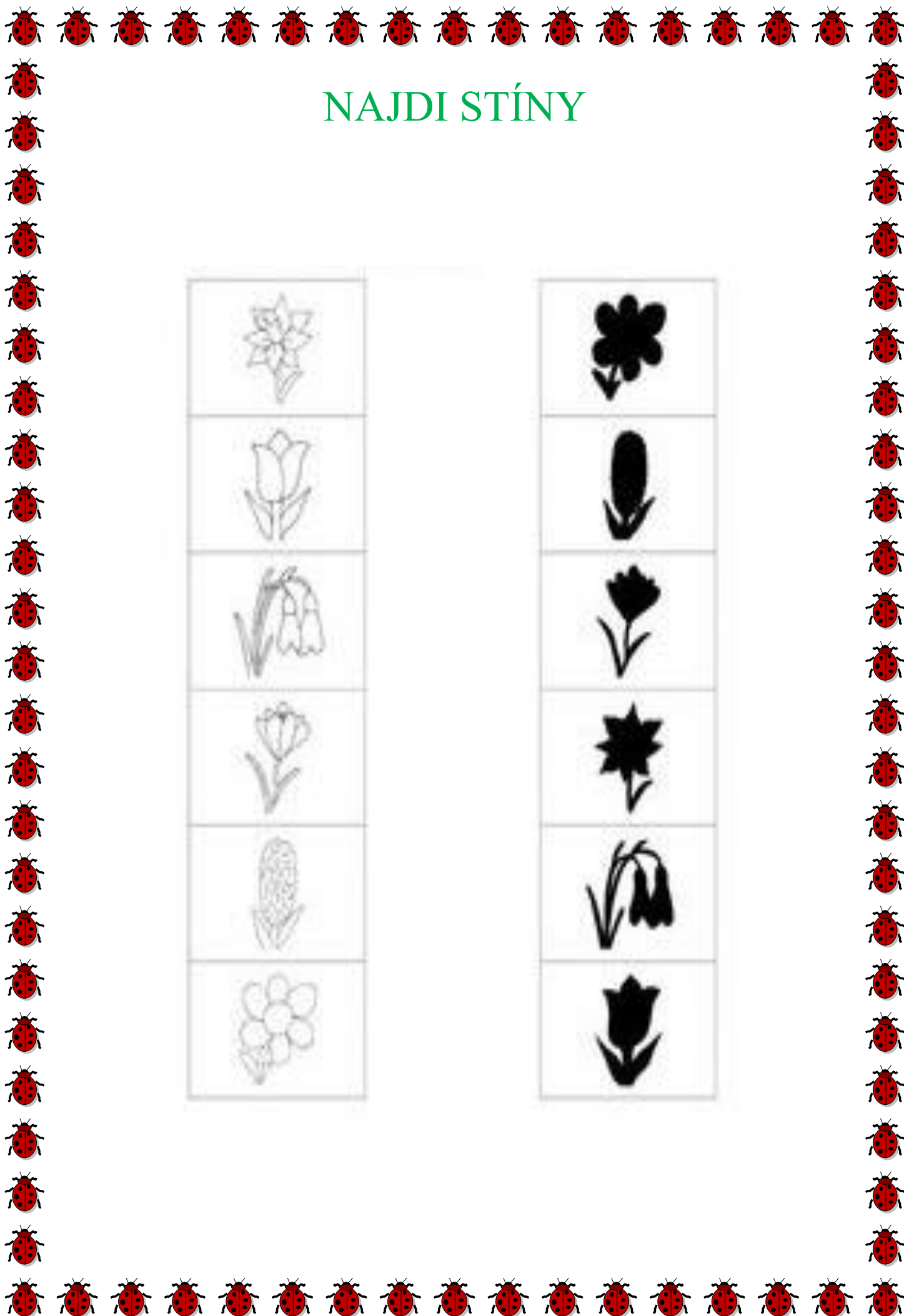

VYKRESLI PODLE ČÍSEL

ZAHRAJ SI PEXESO

NAJDI STÍNY